

ישיבת ועדה הכספים מיום
27/6/49 - ל' סיון תש"ט

היו"ר: י. גרנובסקי

שך האוצר א. קפלן

חברי הועדה שנוכחים: י. רוקח

א. בן אליעזר

הרב שאג

ב. רפטור

א. אפרתי

ה. פרומקין

פ. נפחלי

מ. סנה

ש. דיינ

א. הרצפלד

ד"ר י. בדר

א. מ. גניחובסקי

א. אלישר

מ. בדר

מטעם האוצר: מר רונן

מטעם המזכירות: הג"ב ק. אהרונוביץ.

היו"ר י. גרנובסקי:

הייתי רוצה לדעת למשל מה פרוש הגדלת התקציב

וכ"ו. אני רוצה את התקציב של שלשה החודשים

ינואר - מרץ. אם נכפיל פי ארבע נוכל להשוות.

שר האוצר א. קפלן: הבטחתי להביא את ההשוואה בין התקציבים.

אשתדל להביא לכם את החומר.

א. בן אליעזר: הייתי מבקש שנקבל חומר מפורט ונוסף על

האינדקס של יוקר החיים. אני יודע את גובה

האינדקס שאדוני הזכיר בנאומי והייתי רוצה לדעת את התפתחות האינדקס

בשנה האחרונה. זה קשור בתקציב היות ואדוני בנאומי הסתמך הרבה על עובדה

זו שיוקר החיים ירד וכ"ו.

הייתי מבקש את התקציב הנעלם ביחס ל 62 מיליון

איך, ה' יוצא וע"י מי זה יוצא? יש טבלא של הפכומים אבל זה עורמאר; אני חושב שמכום גדול כזה מחיב תכנית, והייתי רוצה לשמוע את התכנית הזו.

היו"ר י. גרנובסקי: רציתי אינפורמציה בקשר למספר עובדי המדינה ומהל גדול המנגנון.

שר האוצר א. ספלון: אפשר לכם. אני יכול להביא את זאת, אולם לא כדאי להכנס לזה כעת.

י. רוטת: הייתי רוצה לקבל אינפורמציה בקשר למס הקליטה.

שר האוצר א. ספלון: מעבדים את הפרטים. אני מקוה שבמשך השבוע תקבלו את החומר. מס מותרות קיים מאתמול.

היו"ר י. גרנובסקי: הבאתי את ענין יו"ר הועדה לועדת הכנסת, יו"ר ועדת הכנסת בשם הועדה שעל הועדה הזאת

לברר את הענין בעצמה ולבחור יו"ר. אני מבקש אתכם לברר זאת.

שר האוצר א. ספלון: אני מציע לגמור עם הפקודה לתודש אחד. אני מציע שתהינה שתי קריאות, אחת במקום

ישיבה נוספת של הועדה. החוק חולק לכל חברי הכנסת. הייתי רוצה שהועדה תגמור את הדיון ואת ההסתיגויות, בכדי שלא נכניס את החוק באמצע הדיון. הויכוח על התקציב יתחיל היום.

י. רוטת: היה לנו תקציב אפריל - יוני לפי מכסה ידועה.

עכשו ישנו תקציב יולי שהוא במיליון ל"י יותר גדול מכל הקודש

אחר. אני שואל אם המיליון הזה מתחלק לארבעת החודשים, או שהוא יהיה רק עבור יולי. לא יתכן שנאשר מלמפרע את התקציב החדש.

שר האוצר א. ספלון: החברים החושבים שהתקציב הוגדל במיליון ל"י לחודש טועים. ישנם שלשה סעיפים המהוים את

עיקר ההגדלה. אנו מוציאים כעת 7½ מיליון בשביל הצבא, כלומר לחודש אחד 625 פונט. בתקציב הקודם היו 200.000 פונט. יוצא ש 425.000 פונט לקחנו

קודם מכספי החלואות. אולם את התקציב אין אנו מגדילים אפילו בגרוש. לא היה שום סכום לשיקום חיילים בתקציב הקודם, אולם הועדה אשרה לשלשה

חדשים מיליון פונט. אני מציע שלש מאות אלף פונט לחודש. למעשה, שוב אין זו הגדלה של התקציב. אני רק רוצה להקטין את החלואות. הסעיף

השלישי שגדל הוא סעיף לשיקום פגעי המלחמה, שהקצבנו לו 200.000 פונט לחודש. יש שני מיליון וארבעה מאות אלף שיכנסו לתוך הסעיף הזה.

רק אם הארנונה תאושר. אין מיליון פונט הוספה לחודש. על הסעיפים הרגילים ישנה הוספה של לא יותר משלש מאות אלף פונט.

ישנו סעיף החנוך שבו לא החול התגדלה כעת, כי אם בחצי השני של השנה. ישלמו כעת כמו הסטטוס הקודם עד ספטמבר, כי ההרחבה תבוא לקראת אוקטובר. ההגדלה הזאת שתבוא מוכרחה להיות באופן פיוז. אני דוקא מצמצם את עצמי. אני אשתמש רק בכסף שיוגדל שהוא החלק ה-12 מהתקציב. על התקציב של החדשים הקודמים נדרון רק עם אישור התקציב כולו. החשש של מר רוקה אשאנו יכולים על ידי זה להגדיל את הסעיפים הרגילים של התקציב במליון פונט אינו מבוטס.

ג. רוסת: אני מציע שנקבל משר האוצר הודעה שקבלת החלק

ה-12 אינו מהווה תקדים לגבי התקציב כולו. אני גם ארוצה שהוא יודיע שלא תבוא שום הוספה במנגנון בחודש זה, חוץ מצדדים ממקרים הכרחיים. (א קפלן: אני אומר זאת בכנסת)

א. בן אליעזר: כולנו מצטערים שבאנו לידי מצב כזה שנדרון על תקציב של חודש אחד בשעה שאנו עומדים בפני דיון על תקציב של שנה. אני משוכנע ששר האוצר בראש וראשונה מצטער על כך. אולם זה הכרחי, למען שהמדינה תוכל להמשיך את עבודתה עד שיהיה לה התקציב השנתי. אני מתאר לעצמי שתשמע בקורת על התקציב, ותשמענה הצעות רבות ששר האוצר אולי יקבל לחשומת לב. כמה הצעות הוא כבר קבל. למען שלא ניצור מלמפרע תקדים מסביב לתקציב של חודש אחד לגבי אישור כל התקציב, למען לא לתת מלמפרע למשרדים השונים להגדיל את המנגנון שלהם, אני מציע שנתן לשר האוצר את האפשרות לעוד חודש ימים של תקציב מאי-יולי. אני גם מציע שנדבר על שכום מוסים לרזרבה, אולם לא נקשור את זאת כפי שזה הוגש לנו אם התקציב הכללי. זה יהיה הוגן לצורת הדיונים והויכוח גם של הועדה וגם של הכנסת.

הרב שאג: רציתי להציע את הצעתו של מר בן אליעזר בצורה קצת אחרת. חלק גדול מהחברים חושש שאם נקבל את התקציב ליולי כחלק ה-12 מהתקציב השנתי, זה יהיה מעין אישור של התקציב השנתי, עוד לפני הדיונים בכנסת. אני מציע שנחליט על תקציב כמו שהיה בחדשים הקודמים, אולם אם הוספת אמילו של מליון פונט. כך נופל כל החשש שעבודה לא תוכל להמשך, נופל החשש שאנו מאשרים את התקציב החדש מלמפרע, ולא יהיה צורך בהודעות נוספות בקשר לפרצדנט וכו'.

ה. פרומקין: אני חושב שאם היו"ר הודיע במפורש שישאאא שאשור זה של התקציב לחודש אינו משמש שום תקדים לגבי קביעת התקציב כולו, הרי אין כל יסוד לחששות של מר בן אליעזר. מה ההבדל אם נחליט כך, או שנוסיף את אותו הסכום בצורה של רזרבה. הבדל לגבי הסכום אין.

אבל הייתי אומר שלא נלך בדרך של חוספת דורכות גדולות. בינתיים אני מציע שנתן את החלק ה-12.

ד"ר י. ברנ: אינני מבין מה זאת אומרת שהתקציב הזה לא ישמש

תקדים. אם נשתמש בחלק ה-12 של התקציב החדש, זה מוכרח יהיה להיות תקדים, כי זה יהיה לכבלים לשר האוצר. אם הוא יתן למשרד להשתמש בתקציב זה לחודש ימים, הוא אף בעצמו יהיה חתה לתן. הוא לא יוכל גם אם ירצה להקטין את הסכום, כי באופן טבעי נוצר תקדים.

שמעתי בישיבת הקודמת דבר מה על תקדימים בריטיים. לקחתי ספר על הדיוניים בפרלמנט הבריטי, ושם כתוב דבר מה אחר. שר האוצר אינו מקבל את הרשות להשתמש באיזה שהוא תקציב. נוהגים לו אפשרות להשתמש בסכום ידוע. אם השר ידרוש מאתנו סמכות להשתמש בחודש ימים בסכום ידוע, זה על אחריותו. בתנאים הקיימים בארץ זה גרוע יותר בשביל השר ובשביל הכנסת. אני מציע לשמור על התקציב הקדם, ולוהסיף דבר מה נוצרו כבר תקדימים כאלה, ואיננו יכולים לשמור על אותה דרך.

עוד דבר מה, שהוא נגד אינטרס האופוזיציה. יחשוב השר אם דרוש לו תקציב לחודש אחד או אולי לחדשים, לצערי הגדול, עד כמה שאני רואה את קצב הדיוניים בכנסת, את הכוונות להכניס לסדר היום בתורש זה דברים כה רבים וחשובים כמו חוק השיפוט הצבאי, חוק הגנה ובטחון, דחות וכו', לא נספיק בחודש אחד.

ג. רמטור: אני סבור ששר האוצר יודה שהוא אינו מוציא תמיד

סכומים שהם בדיוק לפי התקציב. הוא מוכרח להעביר לפעמים מסעף לסעף. ההצעה לחלק ה-12 איננה הגיונית. אני מעיר את השומה לב שר האוצר לאפשרות שהתקציב לא יגמר בסוף יולי. אני מניח שיהיו שנויים בתקציב של שר האוצר גם במשק המסים, גם בהכנסות וגם בהוצאות. שר האוצר הבטיח להתחשב בשיקולים גם של הקואליציה וגם של האופוזיציה. את כך אין הגיון רב בזה שנקבל כהתקציב ליולי את החלק ה-12 מן התקציב. אולם אפשר לקבל את הבסיס הקודם עם חוספת של חצי מליון פונט מחוץ אימון ויחס של כל חלקי הועדה לשר האוצר, ולא תהיה הרגשה שכבר יש עוברת של קיום התקציב.

הי"ר ד"ר י. גרנובסקי: יש עוד הצעה שנאשר את התקציב של חודש, או

חודשיים, לפי התקציב הקודם, פלוס שלשה סעיפים, החלק ה-12 של משרד הבטחון, שיקום חיילים, ונוקי מלחמה. הדברים האלה ביחוד הדבר הראשון אינם קובעים את התקציב. זה יתן אפשרות לשר האוצר לעבודה, ולוועדה את הבטחון שלא יהיה דברים חדשים כצון הגדלה המנענעון וכו'.

א. אפרתי: החלטה נכונה, אבל יש להוסיף לזה סכום מסוים

על חשבון דברים אחרים.

א. מפלגות:

אני פונה לוועדה לקבל את ההצעה שהנכסתי כאן

עם הודעות אחדות. זה לטובת משק המדינה שהדיון

לא יימשך זמן רב. אם מושכים את ענין התקציב, הורסים אותו. עלינו להקציב

שבשוע או שבועיים אלה חשב הכנסת 4 ימים רצופים בשבוע, ותהיינה גם ישיבות

בבקר. אחרי כן חשב ועדת הכספים שבוע שלם. כל תקציב לחודשיים גרוע יותר מאיזה

שהוא תקציב שנקבל לחודש. עליכם להשפיע על אחרים ועל המיעוט שיוותרו על דברים

אחרים למען הדיון על התקציב. אני מציע שהיו"ר והחברים ידברו עם הנשיאות ועם

ועדת הכנסת בקשר לזה, זה לא ענין מפלגתי; אם לא נגמור את זאת ונהיה עסוקים

בענינים אחרים נעשה את עצמנו ללעג בידי הצבור ובידי עצמנו.

אני מוכן לעשות שתי תוספות בכדי להרגיע את מר

רוקח: א. זה אינו תקדים ולא יכול להיות תקדים. ב. הדברים שיכולים לקשר את

התקציב, צריכים להעישות במנימוס במקרה ההכרחי, כלומר, לא נרחיב את המנגנון,

לא נקבל עובדים, ולא נתחייב לתמיכות במידה האפשרית במשך חודש זה. מה שאתם

מציעים, תקציב לפי החדשים הקודמים פלוס רזרבה גדולה יותר ⁶⁷ דבע מנקודתם ומנקודת

הכנסת. אני מודה מאד בעד האימון שאתם נותנים לאוצר. אולם אתם גורמים לזה

שכל משרד יתחיל לרוץ ולהגדיל את תקציבו. אני מבקש לעצמא אתכם לעבור עוד פעם

על התקציב. אתם מגזימים בהגדלות. מה שרצינו לקחת עלינו, אלה התקידים נוספים.

בנוגע לנזקי מלחמה, כל זמן שהארנונה לא אושרה, אי אפשר לעשות שום דבר. הצבא

גוזל את חלק הארי של ההגדלות. 8 הסעיפים האלה גוזלים כ-12 מיליון פונט. אנו

מצמצמים את התקציב ולא מגדילים. אתם החלטתם את ההגדלה בקשר לבריאות. אתם

חייבתם אותי, ואני צריך למצוא מקום להתחייבות זו. דברתם על זה שנכנס בנוגע

לעבודות בהיקף של היקוני כבישים יותר גדול. ישנו סעיף 3, התמיכות לעיריות

שתגדלנה מ-75 ל-100 אלף פונט. אין בזה שום דבר הקשור עם משכורת. בקשר

למנגנון היינו מוכרחים להוסיף בתקציב ההספקה והקצוב, ובמשרד האוצר. שני דברים

אלה הכרחיים. במשרד האספקה והקצוב יש הכרח להגדיל את המנגנון בגלל העבודה

הרבה והחדשה שהם עושים, ובאוצר יש להגדיל אותו בקשר עם חגביות של המסים השונים

היה רצוי שלא תחנו לי רזרבות מדומות. רזרבה אמיתית באה בקשר לדברים בלתי

צפויים, אולם אין כל טעם ברזרבה אשר יודעים למפרע למה היא חלך. גם בתקציב

חדת לא יגדילו את המנגנון. לא לי נדמה שהצעת, מנקודת בקורת על התקציב, היא

יותר טובה מהצעה השניה של תקציב מאי-יוני פלוס 250 אלף או 300 אלף פונט.

הצעתי להתחיל ביום רביעי שעבר בויכוח הכללי.

י. רוקח:

ראיתי את פדר היום, והוא מגוחך לגבינו.

לתקציב צריכה להיות זכות קדימה. ישנם 10 סעיפים. אני מציע שנתחיל בתקציב

ישנה הצעה חוק בקשר לית. יש לי מה לדבר על נושא זה, אולם לא יזיק אם ידחו את לעוד חודש ימים. אני מציע לקבל החלטה על תקציב יוני יולי בהסתתה של סכום מסוים סמלי למעשה. זה יתן ספוק לכולם ולא יהיה ויכוח. שר האוצר יכול באופן פרינציפיוני להפחית 100,000 ל"י.

חסר בתקציב הסעיף של ממי יתר, ובחלק של ההוצאות חסרות הסובסידיות. היתה רוצה לקבל תומר על כך.

א. בן אליעזר: הדברים שהשמיע שר האוצר הם חלק מארגומנטציה שלו בקשר לתקציב הכללי. אין לזה כל קשר לדעתי עם הענין הנדון, עם התקציב לחודש יולי. אנו יוצרים תקדים /א/ חדש. תקדים עם הכרזה שזה אינו תקדים. זה ארבעה חדשים שאנו ממשיכים בשיטה זו של תוספת לכל חודש זהו תקדים יותר גרוע להסכים לחלק ה-12 של התקציב העומד לויכוח ולבקרת לא רק מבחינת ההנחות וההוצאות, אלא גם מבחינת שיטת ההכנסות ושיטת ההוצאות. אינני חושב שיש משהו בוועדה שירצה למנוע מהממשלה את הסעיפים כמו שיקום היילים וכו', החיוניים ביותר. למה לעמוד על הדרישה שזה יהיה חלק ה-12 מהתקציב? היתה פונה לשר האוצר להסכים להצעה שהיא ברוח כל /ב/ חברי הוועדה לקבל אשור בתקציב נוסף. לפי התקציב של אפריל יוני, בתוספת רזרבה, האחרת ההודעה למשרדים לא הצעה /ג/ תעזור. שר האוצר יודע שמשרד החוץ הגיש תקציב של מליון וחצי, ושר האוצר הוריד למליון ומאתיים אלף. יתכן שהוועדה תמצא אפשרות להוריד עוד. למה לתת למשרד החוץ מלמפרע את הרשם שהם יכולים להתחיל ולעבוד על סמך התקציב המוצע? כולנו מעונינים ברוח של זמן. לא יכול להיות ויכוח על תקציב לחודש, כי אי אפשר להשאיר את הממשלה בלי תקציב. אולם לא יתכן שלא יהיה ויכוח על החלק ה-12.

הי"ר ד"ר גרננברג: אני מסכם: ישנה הצעה של מר בן אליעזר שנאשר תקציב לחודש יולי לפי התקציב של החדשים הקודמים, פלוס תוספת רזרבה מסוימת /ד/ רשות האוצר.

ישנה הצעה של ב. רפפור, שהיא בעצם אותה הצעה, אלא שהוא מדגיש את הסכום של חצי מיליון פונט. /ה/ ישנה הצעה שנקבל תקציב ליולי לפי התקציב חדש עם הורדה איזה שהוא סכום (הורדה של מאה אלף פונט) צאאאאאאאאא פלוס שתי הודעות שזה לא ישמש תקדים, ושלא יקבלו מנגנון חדש.

אחרי הצבעה החליט רוב הוועדה לקבל את הצעתו של מר רוקח והיא: לאשר תקציב לחודש יולי לפי התקציב החדש, עם הורדה של מאה אלף ל"י.

חברי הכנסת בן אליעזר וב. רפפור שומרים לעצמם

לאחר שהד"ר גרנובסקי העלה שוב את בעית היו"ר,

ולאחר שהרב שאג הסיר מועמדותו שהוצעה על ידי חבר הכנסת א.מ. גניחובסקי,
נבחר הד"ר גרנובסקי פה אחד כיו"ר הועדה עד לשובו של מר פנקס.

היו"ר ד"ר גרנובסקי:

השאלה הראשונה היא שאלת הויכוח על התקציב.
אני מבין שאני מיופה כוח לדרוש גם בנשיאות
וגם בכנסת זכות קדימה לויכוח זה. בתנאי מפורש שהויכוח על התקציב וההצטרפות
על התקציב יגמרו בסוף חודש יולי.

א.מ. גניחובסקי:

אני מציע שהיו"ר ידרוש מיו"ר הכנסת כי
הישיבה היום אחר הצהריים תתחיל בהצעת החוק
של התקציב החדש, ואחר כך מיד נעבור לויכוח הכללי. יתכן שיש צורך בכמה חוקים
היו"ר יוכל להקציב ישיבה קצרה מחר או מחרתיים לעניינים אלה. אחרת לא נדון אף
פעם על התקציב.

היו"ר ד"ר גרנובסקי:

אני מציע זכות קדימה לכל דבר המתקבל על הדעת.
שקיום המדינה אינו תלוי בו.

א. בן אליעזר:

מה תחוק בקשר לחודש אחד? היחה קריאה ~~אמש~~
שניה. ראשונה ושלישית צריכות עוד להיות. תחוק
יובא לכנסת, תהיה קריאה ראשונה, ותהיה לי רשות להתנגד לה. אחר כך בקריאה
שלישית תוכלנה לבוא ההסתיגויות.

פ. נפתלי:

יש לעשות את הקריאה הראשונה בישיבה הראשונה,
ואחרי קריאה השלישית בישיבה השניה. אני מציע
לא לערב את זאת עם התקציב הכללי, אלא לבקש את הנשיאות שנגמור היום עם חוק זה
ושנתחיל מחר בויכוח על התקציב הכללי בכדי שלא תהיה ערבוביה.

חבר שאג:

ברצוני לפנות למר בן אליעזר. כולנו רוצים לקדם
את העבודה. כמובן שהוא יכל להתנגד בקריאה
ראשונה, אולם בכדי שנוכל לגמור מהר אני מבקש אותו להביא רק את ההסתיגות
בקריאה השלישית. אלה שנרשמו להסתיגות רשאים כמובן להחזיק בקריאה ראשונה,
אולם מצוי למנוע את זאת.

א. אלישר:

אני חומץ בדברי הרב שאג מחוך נמוק שהתחייבנו
להתחיל היום בויכוח הכללי על התקציב. אני רוצה
לשכנע את האופוזיציה שיתרו על הויכוח לחדש.

ד"ר י. בדר:

יש להיות זהירים מאד בענין הפרוצדורה בענייני
תקציב. אמאלאאאאאא ישנה דרך לפשרה דעתי

יש גם ביכוח כללי על התקציב לחודש, אולם אפשר לצמצם אותו באותה צורה
ינו את הויכוח על חום המטבט. נתו לכל מיטה כ-10 דקות. ולכל מיטה ודולה

בין 15 עד 20 דקה, ורק נואם אחד ידבר. הויכוח יגמר במשך שעהיים, ואם הסיעות התומכות בממשלה תרצה לקצר אותו, הרי יש להן זכות לא להשתתף בו יכוח.

דבר שני: יש לגמור היום את חוק התקציב לחודש

ימים אני מציע שנבוא לנשיאה בדרישה שעד שלא יגמר הדיון על התקציב, כל הישיבות

מחוץ לישיבה אחת בשבוע יעמדו לראש התקציב. בישיבה אחת לשבוע יקפח היו"ר

לכל יתר הדברים, ולא יהיה שום דבר דחוף שיבוא לפני הכנסת, אלא בישיבה זאת

אחרת יעשו יוצאים מן הכלל רבים, ומכל הצוותינו לא ישאר כלום. אני חושב שעלינו

לדרוש שבשבוע הבא יהיו 4 ימי ישיבות. אם נגמור את הויכוח הכללי עד סוף השבוע

הבא, נוכל אחר כך לשבת שוב בוועדה.

אם כל המפלגה לא תשתתפה בו יכוח הכללי, הוא היו"ר ד"ר גרנובסקי:

יהיה קצר מאד. אם הסיעות האחרות אינן מחוננות

להשתתף בו יכוח אציע את ההצעה ש"ד"ר בדר שיהיה לכל סיעה נואם אחד, ונדע שרק

סיעה אחת משתתפת.

אני רוצה לומר בשם סיעתי, ואני מציע לכל סיעות פ. נפתלי:

תקואליציה, וגם לסיעה של מר רוקח שנשתתף בקראת

ראשונה בזה שיו"ר הועדה יסביר בשם רוב הועדה. ויביא את דעת רב הועדה לפני

הכנסת.

בקראת ראשונה, מביאה הממשלה את החוק, ולא א. בן אליעזר:

יו"ר הועדה. אין מקום ליו"ר הועדה לומר מהשהו.

הוא יכל לוחר ולא לומר שום דבר, בתור חבר סיעה. בקריאה שלישית, יוכל יו"ר

הועדה לענות ולהסביר את דעת רוב הועדה, ואח"כ תהיה הסתיגות.

באופן חוקי מר בן אליעזר צודק. אם כן הייתי היו"ר ד"ר גרנובסקי:

רוצה לשמוע את הסיעות האחרות שתתפתנה בו יכוח

הכללי או לא. (י. רוקח: זה אינו שייך לוועדה) זה בן שייך. ש זה שייך למי שידבר

עם הנשיאות.

הויכוח מיותר. יש חוק ולפי זה עלינו לנהוג. ב. רפפור:

אני לא ארוץ לויכוח, ואני סבור שגם בן אליעזר

יוכל לעשות זאת. ה'א' /

אם כן אני מוכן לקבל שיהיה נואם אחד מכל סיעה

היו"ר ד"ר גרנובסקי:

(בן אליעזר: במקרה שהסיעות בכנסת תרצנה להתוכח,

הן תוכלנה לעשות זאת.) אבל מכל סיעה יהיה רק נואם אחד. בישיבה השניה תהיינה

ההסתיגויות.

הועדה. פעם אמרתי שנצטרך להביא את הענין שאדבר עליו

לכנסת בצורת חוק. ברשימת הפעולות שרצינו לעשות הכנסתי את שמור התחבורה.

בזה היה פעיף אחד: התחבורה המוטורית. כידוע לכם הקציב הבנק כ-6 מיליון

דולר לטרנספורטציה מוטורית. בהלואה זו בערך 4 מליון צריכים ללכת לקניית שטים

בשביל אוטובוסים, ואוטובוסים משא לתחבורה. אחר כך יש סכום בשביל מכונות,

גרג'ים ותלקי חילוף וצמיגים. אף היו פה באי כח של פירמות אמריקאיות, ביתוד

של שתי הפירמות הגדולות פורד וג'נרל מוטורס. במו"מ אתם אמרנו שאנחנו רוצים

לנצל את ה-4 מליון שאנחנו יכולים לשלם במזומן בכדי לעשות פעולה יותר גדולה

בערך על סכום של קרוב לעוד 6 מליון. מזה רצינו סכום של כ-4 מליון בכדי לקנות

כלי רכב לצבא, כמליון ו-300 אלף לכלי רכב לממשלה ולעיריות, מה שניתן לקנות.

הממשלה כוללת, במדה גדולה את המשטרה. אני מקבל מהחברה ל-3 שנים, בתנאים

די נוחים. קבלתי שאלה מהפירמות אם אני יכל לחתום על התחייבויות אתן. יש

חלוקי דעות בין היועצים המשפטיים בקשר לזה, יש מי שטוען שבגבולות התקציב

השופף מותר לשר האוצר לעשות זאת, ויש מי שטוען ששר האוצר בכל זאת משעבד את

התקציבים מנקודה פורמלית, אם החברות, אני יכול לתרץ זאת ולומר שלנציג

העליון היתה רשות לעשות זאת, ומילון שירשתי כשר האוצר את זכויותיו הכפפיות

של הנציב העליון, הרי מותר לי לעשות זאת. אולם כלפיכם, כלפי הכנסת מתעוררת

שאלה. מצאתי לנכון כי טוב שועדת הכפפים תדע זאת. אני מציע שהועדה תרשום

לפניה שהאוצר יעשה פעולה כזאת, ויתד עם זה אני מציע להעמיד על סדר היום את

השאלה היותר רחבה, באיזו מידה האוצר יכל לתת ערבויות או יכל לקבל ערבויות.

ואם זה לזמנים יוצאים מגדר של שנה תקציב אחת. אם כך, השאלה היא על סמך מה

אנו נוחנים ערבויות.

י. רוקח:

אני מחלק את הדבר לשנים: שאלת הטרנספורט, ושאלת

העיריות, כי אלה שתי מסגרות שונות. בנוגע לאוסו-

בוסים, הייתי רוצה לבקש חכנית של 6 מיליון דולר.

היות ויש לי קשרים עם החברות, שמעתי שמתיבים

אוחן לקנות בפירמה ידועה, נניח פורד. ישנן לפעמים מכוניות של חברות אחרות

המתאימות יותר לדרכים בארץ.

א. ספלן:

מחוך ה-6 מליון, 4 מליון לצבא. זה עומד לסדר.

בקשר לחברות, נחננו להן רשות לקנות בארבע חברות,

וזו המכסימום. כל אחד יכול היה לבחור ולפעל. אצל פורד קונים בערך ב-400

אלף, אצל ג'נרל מוטורס באותו סכום, אצל דודג' ב-500.000, אצל וויט שש

מאות אלף בערך.

כאשר הם שאלו על סמך מה אני נכנס להתחייבות בקשר

עם העיריות, עניתי שאם העיריה לא תשלם יש חמיד באמצעות הממשלה יכולת לאחוז באמצעים.

א. אפרתי: אולי אפשר לקבל רשימה איך מתחלקת החלואה ביחס לאוטובילים.

א. קפלן: עוד לא הזמנו. פנינו לעיריות. זה עסק של כמה מאות אלפי דולרים.

נקנו למשל לחל-אביב, לנקוי רחובות, למכבי אש וכו' (א. אפרתי: מה עם מועצות איזוריות?) עוד לא ראיתי את הדברים האלה במועצות איזוריות והן אינן מקבלות.

ד"ר י. בדר: אין לי ספק שלשר האוצר יש זכות מלאה לקנות ולשלם במזומנים מה שהוא רוצה במסגרת התקציב, ולקבל אשראי מסחרי בעד הקניות, והוא אינו צריך לשאול את הועדה או את הכנסת. לפי דעתי אין המצב כן בענין א. כל אשראי פיננסי, ב. ערבות איזו שהיא, כי ערבות היא גם כן אשראי פיננסי. בענינים אלה דרושה הסכמת הכנסת.

א. אלישר: אני מציע שביום מן הימים נדון בסמכויות כל מתלקה ומתלקה, ואז נדון גם בענין זה. לעת עתה יש זכות מלאה לכנסת.

מ. בדר: הערבות הזאת אינה רק נתינת ערבות, כי אם גם התחייבות

על השלום בדולרים. בסכום של 100 מליון דולר אפשר לעשות מה שרוצים, כי הכנסת קבלה. אולם אם מדובר על הוספת, ושר האוצר אומר שהוא משלם מזה רכב בשביל אצאי הצבא, זה ענין אחר. זה קשור עם התחייבות לשלם את הסכום באותם הדולרים שאנו צריכים להשתמש בהם במשך השנים הקרובות למטרות של גדול הארץ. היה לי נסיון עם שר התחבורה, ששאלתי אותו בישיבה מסוימת מה היא החכנית ל-4 השנים הקרובות, הוא ענה לי שאמנם יש לו תחנה מיטריאולוגית, אולם אינו רואה בעבים. אני רוצה שאנחנו נראה בעבים על כל סכום כסף שהממשלה מחייבת בו, הן בערבות והן בצורה אחרת.

מ. סנה: אני מציע לרשום בפרוטוקול שברשימת הודעתו של

שר האוצר בדבר האשראי לרכישה רכב בארה"ב על סך 6 מליון דולר - לתשומת לבך של ועדת הכספים, אינן ניתנת הפקמתה העקרונית והכללית של סיעה מס'ם לקבלת הלואות-~~החוק~~ לצורך צבא ההגנה לישראל. ובכן, ~~שא~~ ~~האוצר~~ ~~אמודיע~~ שבקשר עם ניצול כספי המלווה, ~~שר האוצר:~~

הגיע האוצר לידי הסכם עם מספר חברות אמריקאיות שנוספו לכספי המלווה, ותם יתנו כלי רכב על סכום המהקרוב ל-6 מליון דולר בתשלום של 3 שנים, שליש אחרי שנה, שליש אחרי שנתיים, וסוף השנה השלישית את השאר. הרביית היא בשנה הראשונה 2%, בשניה 2 1/2% ובשלישית 3%. כלי רכב אלה הם 4

אלף, אבל מה אנו מקבלים מיד את התשלומים, בשביל טרקים כבדים אנו פונים לחברה וויט.

ישנה מה ערבוה של כמ: מאות אלפי דולרים.

שר האוצר:

מ. בדר:

האם סיימה ועדת המשנה את חוק ההגנה?
גמרנו את העבודה. ישנן הסתיגויות. לגבי כל החוק
על כל סעיפיו ישנה הסתיגות למר אלישר, והוא יסביר
את עמדתו.

בסעיף ראשון יש הסתיגות לד"ר י. בדר, שבמקום מה

שכתוב בחוק ~~שקבלנו~~ שקבל רוב הועדה יהיה כתוב לאחר המלה מטילי
זהב: "שעצם ערכם אינו נובע מערכם וכו'". ההפרש הוא בזה שהוא טוען שהחפץ יכל
להיות עשוי כך שידוע שיש בו הרבה זהב, אולם יכל להיות גם שיהיה לו ערך
אמנותי או ערך סנטמנטלי. ד"ר באדר יסביר את עמדתו.

בסעיף ד' פסקא 4 במקום שכתוב אבנים יקרות, פנינים

וכו' מציע ד"ר בדר לכתוב רק יהלומים. הוא עבטיח לחשוב על זה. אותה ההסתיגות
ישנה לו גם בלפי בולי דולר, למרות שגם כאן הזכנו לו שאוסף של בולי דולר,
אאאלאו דוקא אוסף של בולים א"י, אמשמים סחורה עוברת לפוחר, ועוזרים להברית
כספים. דרך זו עזרה להברית כספים מאצות הנאצים.

בדף 4 פסקא ג' כתוב שרשאים להעביר את העברין, או

את מי שחושבים לעברין באותם הנאים של חפיסת הדברים לפני בית משפט שלום או
בית משפט מחוזי. מן הדין לת לאיש זכות ערעור אם הוא ירצה לערער. אמרו לנו
שיתעצו עם היועץ המשפטי בקשר לכך.

בסעיף 10 במקום שכתוב על מאסר של עד 5 שנים, רצו

מ' גניחובסקי וד"ר בדר להמשיך את הדין ל-3 שנים. בסעיף א', במקום שכתוב
כיש רשות להביא לפני בית משפט שלום בהסכמת אנשי האוצר וכו', יש להם הסתיגות.
ישנו הענין של ההוכחה של הפוכו של דבר, שבו בש לד"ר בדר ולמר גניחובסקי
הסתיגות.

היהלומים הם חלק מהתקשיה שאנו מביאים ארצה

ד"ר בדר:

ומעבדים בארץ. בודאי יש פנה לשמור על זה. ישנה

גישה שכוונת החוק היא לשמור על הרכוש הלאומי בכללו, שהוא יעמוד באפן תיאורטי
לרשות השלטון לאיזה שתן מטרות. אני עומד על זה שבאופן פרקטי, עד כמה שאפשר,
לא תהיה במשך השנים הבאות בכונת הממשלה הזאת להחרים או לפדות דברים אשר יש
להם ערך לא תמרי מן האזרחים בכדי למכור אותם, ולקבל בעד זה מטבע זרה. לא
אכפת לנו אם בארץ תחיינה פנינים או לא, דעתי שדינים אשר לפיהם מחרימים דברים
כאלה יעוררו בהלה וחברחה. ישנם אנשים מחו"ל הרוצים להביא דברים כאלה ארצה,
ואסור שהם יבהלו ולא יביאו אותם.

א. ספלו:

אם אנשים מוכיחים שהדברים שהם מעבירים הם דברים יקרי ערך פרטיים, אם הם מבטיחים לתחזיר אותם, אנו נותנים להם להעביר, אולם בחוק אנחנו מוכרחים להגביל.

ד"ר בדר:

אני מותר על הסתיגותי.

בן אליעזר:

אני מציע לשר האוצר לקחת בחשבון לא רק למנוע את הוצאת הרכוש הזה מהארץ הזאת, אלא גם איך להביא אותו.

א. אלישר:

יש לקחת בחשבון את העולים ומה שהם יכולים להביא אהם ומה שהם מביאים אתם. לדעתי יש לחלק את החוק הזה לשנים: חוק בנין שמירה על נכסים לאומיים ופרטיים שאסור להוציא אותם, ופה אפשר לכלות אפילו מטיל ברזל שהוא בעל ערך לאומי, חמונה וכו'. לפי דעתי איננו צריכים לקבל את החוק הזה בירושה מן המנדט. דבר שני הוא שיש לנצל את כמה שש לעם ישראל בחו"ל, ולהחזירו לארץ.

הינ"ר ד"ר גרנובסקי:

ישנן הסתיגויות ירידיות. בקשר לזכות ערעור בפני בית דין מחוזי, אני מציע שנקבל את מה שהוגש לנו.

א. אלישר:

ישנה סרך של פשרה שאפשר לבוא עם אותו אדם הנחשב לעברי לידי הסכם, ואחרת פונים לבית משפט, וכו'.

מ. בדר:

ד"ר בדר טען ששר האוצר אינו יכול ללכת בפני בית המשפט המחוזי בענין כזה, אלא לבית משפט של צדק עליון, ואז יכולים לקבל את החביעה או לא לקבל. אני מציע להחיע עם היועץ המשפטי. יתכן שהוא ימצא נוסחה שתמנע מאתנו לפנות לבית המשפט העליון של צדק.

ה ו ס כ ם .

הינ"ר ד"ר גרנובסקי:

מה בקשר למאסר של שלש שנים במקום חמש? לי אין התנגדות.

ה ו ס כ ם .

מה בקשר להיפוכו של דבר? אם יבואו לידי הסכם עם היועץ המשפטי אני מוכן לקבל את הפורמא.

ד"ר י. בדר:

אין פה בעצם מה להחיע. נניח שבאיזה שהוא אופן קבל אדם מסוים מכתב ובו מספר מסוים של דולרים. נניח

שהמכתב הזה באופן מקרי לא עבר את הצנזורה הדרושה. האדם רק לבנק כדי לחודיע על הדולרים, אולם בדרך חופשים אותו. כיצד יוכיח שקבל? כאן כתוב שעל האיש להוכיח

הינ"ר ד"ר גרנובסקי:

אם כך מ ועדה מאשרת את החק ויש הסתיגות לד"ר בדר.

מ א ש ר י ם .

י. רוקח:

מה סכום הסובסידיות? זה אינו מופיע בחקציב.

מדוע?

א. קפלן:

אם אינני טועה זה מגיע לסכום של 120 אלף לירה

לחודש. אני מתכוון לבדוק את הסכום.

היו"ר ד"ר גרנובסקי:

ביום רביעי מחקיימת ישיבה. פניתי לשר הבטחון,

ויתכן שיופיע, אולם אם לא יוכל להשתתף בישיבה

נמשיך בדיון על החקציב.

י. רוקח:

אם אנגליה בקשר

בקשר למו"מ המתנהל/ לחובות שאנאאאאאאאאאא

שתובעים מאתנו ושאנחנו תובעים מהם, אני חושב

שיש לשתף אותנו במו"מ זה.

א. קפלן:

המו"מ הנוכחי הוא מדיני אם כי ידועו על ענינים

כספיים. משני הצדדים עומדים בראש אנשים ממשרד

חחוץ. ברור שגם אנשי האוצר ישתתפו במו"מ זה נציג האוצר שלנו יהיה א. בבלי.

ואחרים מן האוצר. אולם בראש המשלחת יעמדו אנשי החוץ, ונציגי האוצר ידברו

רק כאשר ידרשו למסור אינפורמציה כל שהיא. מה שהיה בעתונות בקשר לזה הן

רק שמועות. ~~שאאאאא~~ כשתהיה לי אינפורמציה בקשר לזה אשמח למסור אותה לכם.

האוצר פתח בהערכת כל המגרשים הנוספים בארץ.

ד"ר ברב:

כנראה בכונת האוצר להעלות את הערכת פי שלש.

אני מתנגד לזה. לשר החוץ יש כוונות לתת פיצויים לערבים בעד האדמות

הנטושות. לפי החוק הקיי בארץ, במקרה של הפקעה מותר למדינה לשלם את הערכת

הרשמית, ואם נעלה את הערכת נצטרך לפצות אותם ביותר.

א. קפלן:

מכיון שהשעה מאוחרת נדון על זאת באחת מהישיבות

הקרובות.

הישיבה ננקלה בשעה 13.30